

ÉLŐ ANITA | reflektor@hetivalasz.hu

A legnagyobb „egyszázalékos” alapítványok – egy kivétellel – a daganatos gyermekeknek gyűjtenek, csak a Rex Kutyaotthon Alapítvány tudott beférkőzni az első hét közé. Az 1,2 milliárd forintot is meghaladja a rákos gyermekekre pénzt kérő alapítványok bevétele, így elvileg milliók hullhatnak az évi 300-350 új beteg mindegyikére.

Hatvanszorosra nőni

Pénzesőről azonban szó sincs. A hazai daganatos gyermekek felét ellátó fővárosi Tűzoltó utcai gyermekklinikán rossz a csatorna, ha magas a Duna víz állása, térdig áll a szenny a pincében. A Szent László kórházban pedig ettől az évtől fizetni kell a csontvelő-átültetésen átesők szüleinek, hogy a fájdalmas kezelések hónapjaiban gyermekeik közelében aludhassanak. Tavaly ugyanis 25 százalékkal esett vissza a Déméter Házat fenntartó alapítvány támogatása.

Köszívűvé váltak volna az adományozók? Az okokat máshol kell keresni. A rákos gyerekeket segítő civilek három éve figyeltek fel arra, hogy egy addig ismeretlen alapítvány egyszerre az egyszázalékos toplista ötödik helyére ugrott. A következő évben már ők voltak a listavezetők, s négy esztendő alatt hatmillió forintról 368 millióra növelték az adófelajánlásokból származó bevételeiket. Míg ők hatvanszorosukra híztak, a többiek támogatottsága fogyatkozni kezdett.

A listavezető szervezet, a Daganatos Beteg Gyermekekért Alapítvány kuratóriumi vezetője, *Bornemissza Tamás* – aki állítása szerint egy informatikai cég projektmenedzsere – ismeretlen volt (és maradt) a gyógyítók körében. Nincs személyes érintettsége, pedig az alapítók általában betegek hozzátartozói, megszállott emberek, akiknek hiába dicsekednek azzal, hogy Németországban 88 százalék, vagyis csak négy százalékkal jobb az akut leukémiások túlélési aránya, mint nálunk. Nekik négy százalék négy eltemetett gyermek, s kihívás arra, hogy még jobb műszerek, még több támogatás jelenjen meg a kórházakban.

Ezért is találták irritálónak, hogy Bornemissza az alapítványának óriási »

Fotó | Europress – képzőművész illusztráció

» bevételeivel összemérhető adományt a hét daganatos gyermekeket ellátó hazai központ intézményei közül csak a fővárosi Heim Pál kórháznak adott.

– Egy év alatt 21 millió forinttal zsugorodott a támogatásunk – mondja a névfosztott szervezettől pusztán egy szóban különböző Együtt a Daganatos Gyermekekért Alapítvány kuratóriumának elnöke, *Takácsné Stalter Judit*. – Még a saját rehabilitációs otthonunkról szóló cikk mellett is az ő hirdetésük jelent meg; úgy éreztük, a nekünk szánt pénz is hozzájuk érkezik meg. Végül bírósághoz fordultunk.

Nyertek, így április ötödikétől jogerős ítélet mondja ki, hogy lemásolták a nevüket, ezért az új alapítvány nem használhatja sem a teljes elnevezését (Daganatos Beteg Gyermekekért Alapítvány), sem a rövidítettet (Daganatos Gyermekekért Alapítvány), de még az e szavakból és rövidítéseiből képzett hét internetes cím használatától is eltiltották őket.

Mohácsy Zsuzsanna, a Fővárosi Ítéltábla szóvivője megerősíti, hogy az

ítélet szóbeli kihirdetésével jogerőre emelkedett. Ám mintha mi sem történt volna: lapzártánkkor még használták nevüket, és honlapjuk is működött. „Úgy van” – erősíti meg kérdésünkre *dr. Kende Péter*, az alapítvány jogi képviselője (*A Viktor és a Mik vagytok ti, Istenek?* című botránykönyvek szerzője.)

A jogsértő névhasználat így tudatosan folytatódik. (Eredetileg a bíróság nem vizsgálta, hogy jó vagy rossz szándékkal választottak egy már létező alapítvánnyal a megtévesztésig hasonló nevet. Az ítélet pusztán az összetéveszthetőségről szól – erre pedig az a legjobb bizonyíték, hogy a bíróság is összecserélte, melyik alapítvány az al- és melyik a felperes.)

– A dolog pikantériája, hogy ugyanaz a Fővárosi Bíróság jegyezte be az alapítványt, amelyik most eltiltotta a névhasználatától – mondja *dr. Kende*. Érvelése tetszetős, ha nem tudjuk, hogy a Legfelsőbb Bíróság 1998-as döntése értelmében a névhasználattal kapcsolatos sérelmeket külön személyiségi jogi perben kell orvosolni.

Bornemissza Tamás pedig azt meséli: – Első alapítványunk a Gyermekmentő Alapítvány volt, de annyi rákos kisgyermek családja fordult hozzánk segítségért, hogy *Gombár Györgyi* kuratóriumi elnök felvetette: daganatos gyermekeknek hozunk létre egy külön szervezetet. Elsőre a Rákos Gyermekekért Alapítvány nevet választottunk, ám ezt a bíróság nem jegyezte be.

Még egy névrokon

A névmásolás gyanúja az idén az egy százalékos lista harmadik helyére előugró – szintén a Bornemissza–Gombár kettős által jegyzett – Gyermekmentő Alapítványnál (*gyermekmento.eu*) is felvetődik. Ott a csegődi árvaház megsegítésével még a rendszerváltás idején ismertté vált Nemzetközi Gyermekmentő Alapítvány Magyar Egyesület – a *gyermekmento.hu* domainnév birtokosa – az érintett.

– Néhány éve jelezték nekünk, hogy nagy büdzsével reklámkampányt folytatnak a nevünket felhasználva. Hol van az adóhatóság, hol az ügyészség, hogy

» **A titokzatos alapító**, Bornemissza Péter (balra) nem engedi fotóztatni magát. Csak annyi tudható róla, hogy projektmenedzser egy informatikai cégben. Grafikánkon ügyvédjével, *dr. Kende Péterrel*

A LEHASZNOSABB ALAPÍTVÁNYOK RANGSORA

Senki sem tudja jobban megítélni, mely alapítványok végzik a leghasznosabb munkát, mint azok, akik napi kapcsolatban állnak a beteg gyermekekkel. Felkértük hát az összes hazai gyermekonkológiai ellátást nyújtó osztály vagy intézmény vezetőjét, hogy rangsorol-

ja a számukra leghasznosabb civilek munkáját. A nyolc központból hét választott kérésünkre. A legjobbnak mondott alapítványok 10 pontot kaptak, a második helyezettek kilencet, és így tovább, csökkenő értékben, majd a pontszámokat országosan egyesítettük. Lis-

tánkon olyan szervezetek szerepelnek, amelyek több kórháznak is segítenek, az intézmények saját – gyakran minden másnál hasznosabbnak ítélt és kisebb működési költséggel működő – alapítványai megtalálhatók a *gyermekdaganat.hu* honlapon.

35
pont

Műszereket adományoznak, emellett évi 200-250 családnak fizetnek támogatást, és kórházpedagógusokat alkalmaznak.

Összes támogatás	1%-ból befolyt támogatás 2010/2011	Változás (%)
91 millió	33 millió 23 millió	-30

25
pont

A kórházi adományok mellett mamaszobákat tartanak fenn, rehabilitációs házuk és saját betegszállító autójuk van.

Összes támogatás	1%-ból befolyt támogatás 2010/2011	Változás (%)
159 millió	119 millió 98 millió	-17

23
pont

Rizsporos parókákat az égbe hajító gyermekek – sokan ismerik reklámfilmjüket. Elsősorban műszereket adományoznak.

Összes támogatás	1%-ból befolyt támogatás 2010/2011	Változás (%)
299 millió	105 millió 75 millió	-29

Alpokalja A Daganatos Gyermekekért
Közhasznú Alapítvány

20
pont

A Prima Primissima díjas Masát Péter gyermekgyógyász alapítványának munkája a dunántúli centrumokat segíti.

4 éve működnek, idén először fogadhatnak egyszázalékos felajánlást

ellenőrizné, miből futja nekik erre? S a végén mi 13 millió forintot kaptunk az egyszázalékos felajánlásból, a plagizátor pedig 130 milliót! – panaszolja *Edvi Péter*, a civilszervezet vezetője.

A másik vesztes a Szent Márton Gyermekmentő Alapítvány (*gyerekmento.hu*), mely három városban tart fenn gyermekek számára rohammentőket. Mióta felpörgött Bornemisszáék kampánya, nekik is kevesebb jut.

– Két embert kellett elbocsátanom. Végül megdupláztam az online hirdetésekre fordítható összeget, így „csak”

19
pont

Az utóbbi időben pacifikálódott a gyógyítók és a vitatott tevékenységű Balogh István – gyermeke révén érintett apuka – viszonya.

Összes támogatás	1%-ból befolyt támogatás 2010/2011	Változás (%)
397 millió	261 millió 234 millió	-10

20 százalékkal esett vissza a támogatottságunk – mondja Szűcs Andrea, a Szent Márton kuratóriumi tagja.

– 2009-ben rajtunk kívül senki sem folytatott *Google* kereső kampányt; ma 50 szervezet használja ezt a lehetőséget – magyarázza Bornemissza.

A beteg gyermekekre szakosodott civilek úgy állhattak az új jelenség előtt, mint a nyugatiak, amikor a kalandozó magyarok lerohanták őket. Az alapítvány fizet azért, hogy az ő honlapjuk neve jelenjen meg, ha az internetes keresőbe beütjük az „adó”, az „egy

13
pont

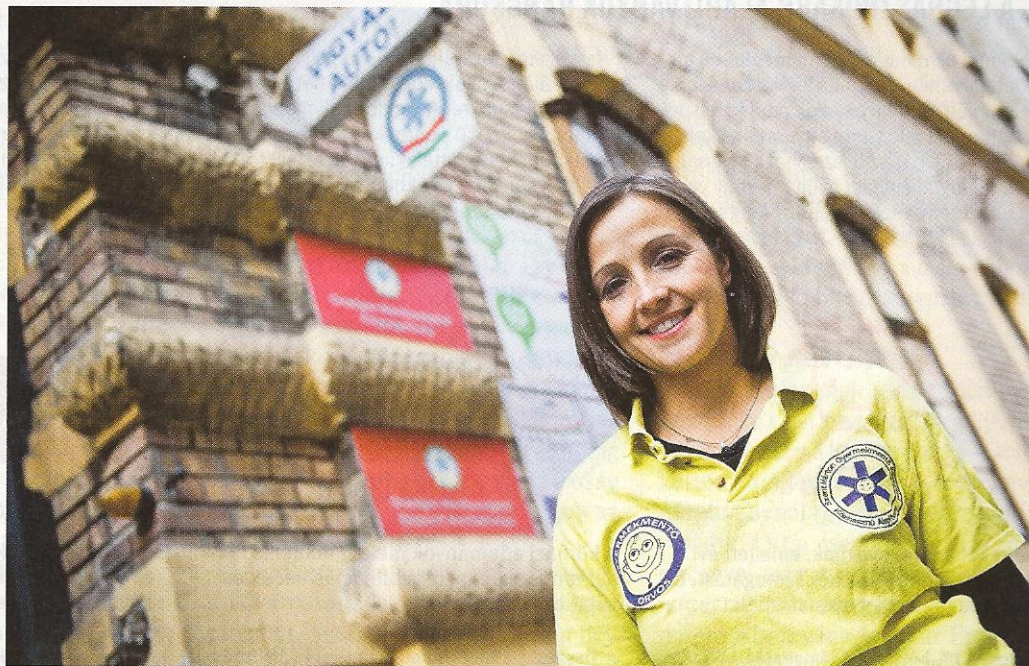
A korábban Tumor Leukémiás néven működő alapítvány táborának köszönheti, hogy más centrum is „átszavazott” rájuk.

Összes támogatás	1%-ból befolyt támogatás 2010/2011	Változás (%)
52 millió	31 millió 16 millió	-48

százalék” vagy a „daganatos” szavakat. A „daganatos gyermek” kifejezésnél például az első négy találatból három Bornemisszáék oldalára mutat. Amikor rákattintunk valamelyikre, az alapítvány lepenget a *Google*-nak – forrásaink szerint – 40–100 forint közötti összeget. S itt tízezres, százezres nagyságrendű kattintásszámra kell gondolni.

Alapítványi forrásaink szerint az egyszázalékos kampány idején minden tizedik kattintásból felajánlás lesz, vagyis minden tizedik látogató »

Fotó | Sebestyén László

» **Gyermekmentők apadó forrásokkal.**

Szűcs Andrea alapítványa három rohammentőt tart fenn

» hoz 4800 forintot – ennyi volt tavaly az átlagos „egyszázalék”. Ennél biztosabb legális bevétel nincs a világon, s közben csak arra kell figyelni, hogy jól csinálják – és Bornemisszáék nagyon értenek hozzá. Ráadásul övék az egyszázalékos támogatással kapcsolatos szinte valamennyi domainnév is. A hozam olyan nagy, hogy a törvényben előírt 30 százalékos költséglimitet biztosan tartani tudják. De ha néhány millió forint befektetés ennyit fial, miért nem élnek ezzel a többiek is?

– Miből? Ha a hirdetésekre költünk, hiába jön be jövőre több pénz, idén viszont nem marad a gyerekekre – mondja *Kriván Gergely*, a Szent László Kórház főorvosa, a Magyar Gyermekonkológusok és Gyermekhematológusok Társaságának elnöke. – A Déméter Alapítvány tavaly hárommillió forintot kapott egyszázalékos felajánlásból, ez éppen kiteszi a Déméter Ház rezsijét.

Így fordulhat elő, hogy fontos alapítványok válnak az online felületen szinte láthatatlanná, Bornemisszáék szerveződései pedig óriásivá.

– Belekényszerültünk, hogy megduplázzuk az internetes hirdetéseinkre költött összeget. Pedig mennyi mindenre lehetne használni – mondja az Együtt a Daganatos Gyermekéért

Alapítványi top 5

A befolyt bevétel 2011-ben

1. Daganatos Gyermekéért Alapítvány **338 millió**
2. Gyermekrák Alapítvány **234 millió**
3. Gyermekmentő Támogató Alapítvány **130 millió**
4. Heim Pál Gyermekkorház Fejlesztéséért Alapítvány **120 millió**
5. Rex Kutyaotthon Alapítvány **99 millió**

Forrás: NAV

Alapítvány vezetője. A Malév csődje például maga alá temette a 486 ezer forint értékű repülőjegyüket, amivel a rákbeteg gyerekek moszkvai játékára vinnék a „magyar válogatottat”.

Reklámfotók?

– Egymilliárd forint folyik be erre a területre, és hol van? – kérdi a rákbeteg gyerekek felét ellátó Tűzoltó utcai klinika vezetője, *Szabó András* professzor. Bornemisszáék összevesztek a gyermekonkológiai társasággal, mert az orvosok kifogásolták, hogy a főnövérektől kérdezték meg, mire kell

támogatás, az alapítvány pedig megsértődött, mert a kórházak visszautasították a kis értékű adományokat.

– Lefotóztatnak minket néhány száz ezer forint értékű eszközökkel, és az emberek azt hiszik, hatalmas összegekkel támogatják a klinikánkat – magyarázza döntésüket Szabó András.

– A többi alapítvány egyeztet velünk, hogy mire lenne szükségünk – mondja Kriván Gergely. Az Együtt a Daganatos Gyermekéért és a Tumor Leukémiás Gyermekéért Alapítvány például megvásárolja nekik a legkorszerűbb nyugati szakmai protokollokat, így a gyógyítás ugyanazzal a módszerrel folyhat, mint Németországban.

– De hát ez nevetséges! Nem úgy működött, hogy vettünk egy pumpát, és felajánlottuk – érvel Bornemissza Tamás. – Megkérdeztük, mire van szükség, és azt a márkát vásároltuk meg, amit kértek. Szegeden például majd’ fél év munkáját tették tönkre, amikor nem vették át az adományainkat.

A gyermekonkológiai hálózatot óta sem támogatják, pedig a pénzre nagy szükség volna.

– Régen folyton a gyerekek vénáját kellett szúrunk a kezeléseknél, de most már van egy olyan kanül, amit beültetünk a mellkasukba, ezzel csökken a fertőzések száma, és nő a túlélés esé-

lye. Ám az egészségbiztosító csak minden második betegnél fizeti ki ennek árát – érzékelteti Szabó professzor, mi mindenre kell költeniük. – Mondjam azt: téged egyszer szúrunk meg, téged meg ezerszer? A minket támogató alapítványok viszont minden gyermeknek kifizetik ezt az eszközt.

A dolgok abnormalitását az érzékelteti a legjobban, hogy miután az állami szférában leállították a bűtorvásárlásokat, a Tűzoltó utcai sebészeti osztály felújításánál sem vehettek széket és íróasztalt az orvosnak; végül a civilek vásárolták meg a hiányzó darabokat. De nem csak előnye van az egyszázalékos kampányoknak. Decemberben például „rendeletet” kellett hozni, hány Mikulás léphet be egyszerre a Tűzoltó utcába fényképezkedni a beteg gyerekekkel.

– Nyolc Mikulás volt egy időben a klinikán. A kicsik összezavarodtak, azt kérdezték: Itthagytál valamit? Most jártál nálam – meséli Szabó András. Amikor viszont beázik a tető, vagy nincs meleg víz a fürdetéshez, akkor

leginkább csak a Tűzoltó utcai Gyermekklinika Betegeiért Alapítványra és egy szűk körre számíthatnak. De normális az, hogy még az egyik daganatsebész bérét is alapítványi pénzből fizetik?

– A gyógytornász és a pszichológus bérét nálunk a Remény a Leukémiás Gyermekéért Alapítvány állja – erősíti meg *Kiss Csongor*, a debreceni gyermekklinika vezetője is.

Egy milliárd forint folyik be a daganatos gyermekek számára – és hol van?

Bornemisszáék a rákbeteg gyermekek családjának segélyezését tartják a legfontosabbnak, 2010-ben mérlegük szerint 14 millió forintot fordítottak 72 gyermek támogatására. Azóta már évi 200-300 családot segélyeznek. Honlapjukon egy csíkban fut a gyermekek fotója, melyen életük legnehezebb pil-

lanataiban, gyakran kopaszon láthatók. Mindez felveti, hogy megsértik a kiszolgáltatott helyzetben levő betegek emberi méltóságát.

– Sok család nem járul hozzá a fotók közzléséhez; ezek a képek nem kerülnek fel az oldalunkra – mondja Bornemissza Tamás. – Megértjük, hogy féltik a gyermekeket, vagy nem szeretnék, ha megismernék őket az iskolatársaik. A történetek leírása fontos, ezzel a sorstársaiknak segítenek.

Fornak az indulatok, és az egyszázalékos alapítványok történetének 15. éve arra is rámutat, hogy változásokra van szükség. Nagy baj lenne azonban, ha a névlenyulás miatt a támogatók elfordulnának a beteg gyermekek ügyétől. *A Heti Válasz* ezért a gyermekonkológiai társaság tagjainak ajánlása alapján felállította a leghasznosabb alapítványok listáját. Mint látjuk, Bornemisszáék szervezetei nem kerültek az élbolyba. Hasznos szervezetként is pusztán a Heim Pál kórház említette őket, igaz, ők a második és harmadik helyen. ■